

WŁADYSŁAW ANDRZEJ PABIN OFM

**BIBLIOGRAFIA PIŚMIENNICTWA O POLSKICH
BIBLIOTEKACH KOŚCIELNYCH ZA LATA 1901—1965**

Treść: I. Wstęp. II. Bibliografia: 1. Informatory; 2. Organizacja i działalność (Statuty i metoda opracowania zbiorów. Sprawozdania z działalności); 3. Historia bibliotek (Opracowania ogólne. Biblioteki w Bydgoszczy, Cieszyńskie, Częstochowie, Ćmielowie, Dobrym Mieście, Gdańsku, Gnieźnie, Kazimierzu Biskupim, Kłodzku, Krakowie, Kraśniku, Legnicy, Lublinie, Lublinie, Łasku, Łąkach, Łukowie, Mogile, Nysie, Pelplinie, Płocku, Poznaniu, Przemyśle, Rywałdzie, Samborze, Sandomierzu, Tarnopolu, Trzebnicy, Tyńcu, Warszawie, Włocławku, Wojniczu, Woźnikach, Wrocławiu, Zamościu, Zebrzydowicach, Żaganu, Żarnowcu, Żółkwi, Żytomierzu); 4. Katalogi i inwentarze (bibliotek w Gdańsku, Gnieźnie, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Miechowie, Mogile, Nysie, Poznaniu, Przemyśle, Rywałdzie, Sandomierzu, Starym Sączu, Szczyrzycu, Świeciu, Trzebnicy, Włocławku, Wrocławiu).

I. WSTĘP

Biblioteki w swej funkcji gromadzenia i udostępniania zbiorów są ważnym tworzywem kultury narodowej. Z jednej bowiem strony gromadzą utrwalaony graficznie dorobek intelektualny i artystyczny narodu, z drugiej zaś, będąc ogniwem pośredniczącym między książką i jej odbiorcą, wpływają kształcąc na społeczeństwo. Mówiąc o graficznym utrwalaniu myśli, ma się na uwadze wszelkie rodzaje dokumentów¹ graficznych, szczególnie zaś książkę tak drukowaną jak i rękopiśmienną. We wspomnianym procesie kulturotwórczym ważne miejsce zajmują biblioteki kościelne ze względu na swoją historię, funkcje i charakter zbiorów. Ich rodowód jest bardzo stary. Pierwsze bowiem większe księgozbiory niemal w każdym państwie to biblioteki kościelne. Nie inaczej było oczywiście i w Polsce. Dzieje kościelnych bibliotek wiązały się ściśle

¹ Terminu „dokument” w bibliotekoznawstwie używa się w innym znaczeniu aniżeli w dyplomatyce. Rozumie się pod nim wszelkiego rodzaju informację niezależnie od jej postaci fizycznej oraz charakteru treści. Zob. *Metodyka bibliograficzna. Praca zbiorowa*. Warszawa 1963 s. 11.

z historią państwa. Przeżywały swój rozkwit i zmierzch razem z rozwojem i upadkiem kraju. Z rozbiorami Polski jedne księgozbiory kościelne poszły w rozproszenie lub całkiem przepadły, drugie wzbogaciły swymi zbiorami biblioteki państwowe, a nawet niekiedy stały się ich zaczątkiem, inne wreszcie przetrwały w stanie nienaruszonym do czasów dzisiejszych.

Historia bibliotek kościelnych i ich funkcje uwarunkowane były także dziejami Kościoła. Kościół zawsze prowadził działalność duszpasterską i przez długie wieki miał w swych rękach szkolnictwo. Stąd zadania te odbiły się na charakterze i profilu zbiorów bibliotek kościelnych. Dawne biblioteki katedralne, klasztorne i parafialne gromadziły zarówno dzieła treści teologiczno-religijnej, jak i z zakresu szeroko pojętej humanistyki². Podziw nieraz ogarnia, gdy się spotyka w zwykłych parafiach wiejskich dzieła ojców Kościoła i wielkich teologów³. Oczywiście ze zmianą warunków działalności Kościoła zmieniał się również charakter i funkcja niektórych bibliotek kościelnych. Przykładem mogą być lata międzywojenne. Kładziono wówczas szczególny nacisk na zakładanie względnie ożywianie bibliotek parafialnych, aby za ich pośrednictwem oddziaływać na wiernych w ramach zaprowadzanej wtedy Akcji Katolickiej. Należy dodać, że rola usługowa wspomnianych bibliotek parafialnych z lat między ostatnimi wojnami była całkiem inna od takichże bibliotek z czasów przedrozbiorowych. Jeżeli bowiem obecnie miały służyć przede wszystkim formowaniu światopoglądu katolickiego wiernych, to biblioteki parafialne dawne były do dyspozycji wyłącznie duchowieństwa⁴.

Polskie biblioteki kościelne nie mają dotąd w naszej literaturze naukowej syntetycznego historycznego opracowania. Co więcej, wśród istniejących prac szczegółowych nie widać żadnego planu ani koordynacji. W kręgu bowiem zainteresowań badaczy znalazły się jedynie księgozbiory szczególnie interesujące ze względu na swoje zasoby. W rezultacie powstała pewna ilość drukowanych katalogów, monografii i garść przyczynków do dziejów pojedynczych bibliotek. Zaczęto też pisać wskazania metodyczne, głównie jako

² Zob. M. Hornowska i H. Zdzitowiecka Jasieńska, *Zbiory rękopiśmienne w Polsce średniowiecznej*, Warszawa 1947 s. 6 i nn.; K. Piekarski, *Książka w Polsce XV i XVI wieku*, W: *Kultura staropolska*, Kraków 1932 s. 352 i nn.

³ H. E. Wyczawski, *Biblioteki parafialne w diecezji krakowskiej u schyłku XVI wieku*, *Pol. sacra* R. 7: 1955 s. 39—50.

⁴ H. E. Wyczawski, *Biblioteki parafialne w diecezji krakowskiej u schyłku XVI wieku*, *Pol. sacra* R. 6: 1953/1954 s. 124—141.

pomoc przy tworzeniu sieci bibliotek parafialnych. Autorami tych prac byli przeważnie duchowni, profesjonalnie związani z odpowiednimi bibliotekami.

Rolę instytucji koordynującej ostatnio prace metodyczno-badawcze nad polskimi bibliotekami kościelnymi pełni od 1959 r. Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Paragraf 3-ci statutu tego Ośrodka postanawia, że „zgodnie z postanowieniem Episkopatu Polski Ośrodek jest powołany jednocześnie do zorganizowania i sprawowania opieki metodyczno- naukowej nad archiwami, bibliotekami i muzeami kościelnymi, tak diecezjalnymi jak i zakonnymi w Polsce⁵. Celom tym służy również chlubnie organ wydawniczy „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”.

Jednakże w czasopiśmie tym wysuwa się na pierwszy plan nauka o archiwach, a bibliotekoznawstwo, choć także jest w nim reprezentowane przez szereg cennych artykułów i przyczynków⁶, odgrywa raczej rolę drugorzędną. Nic w tym dziwnego. Archiwa jako główne zbiory źródeł historycznych są ważniejsze od bibliotek, po wtóre zainteresowanie nimi w Polsce jest znacznie starszej daty od naukowego zajęcia się bibliotekami, wreszcie liczniejsi są wśród polskich duchownych fachowi archiwiści aniżeli przygotowani naukowo bibliotekarze. Nie mniej jednak musi się dążyć do rozszerzenia badań i nad dziejami naszych bibliotek kościelnych, które również są pomnikami polskiej i kościelnej kultury. Sądzę, że przy studium nad historią bibliotek kościelnych w Polsce może być użyteczne zestawienie nowszego w tym zakresie piśmiennictwa, które publikuję w poniższym skromnym opracowaniu.

Przez bibliotekę kościelną rozumie się jakikolwiek księgozbiór związany z instytucją kościelną (z kapitułą, klasztorem, seminarium duchownym) lub z jednostką administracji kościelnej (z parafią, dekanatem, diecezją). Odpowiednio przeto do nomenklatury instytucji czy jednostki administracyjnej urabia się nazwy kościelnych bibliotek jak biblioteka kapitulna, klasztorna, seminarjna, parafialna, dekanalna, diecezjalna.

Ułożony przeze mnie spis jest retrospektywną bibliografią zagadnienia o ograniczonym zasięgu terytorialnym i chronologicznym, tzn. że rejestruje jedynie piśmiennictwo o bibliotekach ko-

⁵ Statut Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1960 z. 2 s. 5.

⁶ M. Jędrzejczak, Bibliografia zawartości pierwszych dziesięciu tomów czasopisma Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. Tamże, T. 10: 1963 s. 296—297, 299—300.

ścielnych na ziemiach polskich z lat 1901—1965. Odnosnie do zasięgu terytorialnego musiało się wziąć pod uwagę zmienność obszaru naszych zainteresowań za wspomniane lata. Jako granicę zachodnią ziem polskich przyjęto za cały okres obecną granicę państwa, ponieważ określa ona ziemie etnicznie polskie. Granica wschodnia była w tym czasie różna. Za lata 1901—1918 uwzględniono granicę przedrozbiorową, za lata 1918—1939 i 1944—1945 granice polityczne państwa. Nie stosowano natomiast ograniczeń co do zasięgu językowego i piśmienniczego.

Niniejsza bibliografia podaje w zasadzie wydawnictwa i utwory. Jednakże w utworach przeprowadzono selekcję według kryterium wartości. Poza wydawnictwami i utworami zestawienie niniejsze podaje także fragmenty z pracy Edwarda Chwalewika pt. *Zbiory polskie*⁷. O naruszeniu w tym wypadku przyjętego zasięgu formalno-wydawniczego zadecydowała wartość informacyjna wymienionych fragmentów.

Materiał do opisu bibliograficznego czerpałem z bibliografii ogólnych i specjalnych oraz uzyskiwałem poprzez kwerendę w katalogach rzeczowych bibliotek: Narodowej, Uniwersyteckiej i Publicznej w Warszawie oraz w Bibliotece KUL. Opisy utworów zaczerpnięte ze źródeł bibliograficznych z lat 1901—1936 wymagały uzupełnień ze względu na stosowane dawniej różnorodne metody opisu bibliograficznego. Z reguły opisy te nie podawały wszystkich elementów wymaganych przez obowiązujące obecnie przepisy bibliograficzne⁸. Uzupełnienia opisów utworów dokonano drogą autopsji. Natomiast przy kompletowaniu opisu wydawnictw zwartych korzystano z kartoteki Polskiej Bibliografii Retrospektywnej Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Zebrane opisy zostały ułożone w czterech działach rzeczowych a mianowicie: informatory, organizacja i działalność, historia bibliotek, katalogi i inwentarze. Wyodrębniono je na podstawie analizy treściowej dokumentów uwzględnionych w bibliografii. Niekiedy dla przejrzystości zestawienia odstępowano nieco od zale-

⁷ *Zbiory polskie*. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w porządku alfabetycznym według miejscowości ułożone. Wyd. 2. T. 1—2. Warszawa 1926—1927.

⁸ Przepisy te podają: *Metodyka bibliograficzna*. Warszawa 1963; *Skrócony opis bibliograficzny*. Polska Norma PN-56/N-01155. Ustalona 29. V. 1956, zalecona od 1. I. 1957; *Opis zasadniczy w bibliografii retrospektywnej dziedzin lub zagadnień*. Polska Norma PN-56/N-01156. Ustalona 29. V. 1956, zalecona od 1. I. 1957 r.

ceń metodyki bibliograficznej i nie dawano opisu zbiorowego dokumentów treściowo do siebie zbliżonych.

Wykaz tytułów czasopism i ich skrótów uwzględnionych
w bibliografii⁹.

Arch. Bibl. Muz.	Ruch muz.
Aten. kapł.	Silva Rerum
Bibliotekarz	Slav. antiqua
Biul. Bibl. Jag.	Spraw. Kom. do Bad. Hist. Szt.
Biul. Bibl. UMCS	Spraw. PAU
Biul. Hist. Szt.	Spraw. PTPN
C. r. Soc. Sc. Wroc.	Spraw. Wr. TN
Exlibris	Śl. Kwart. hist. Sobótka
Gaz. kośc.	Wiad. archidiec. warsz.
Głos kapł.	Wiad. diec. lub.
Gryf	Wiad. kośc.
Homo Dei	Wiad. urz. Adm. apost. Śl.
Kron. Diec. Przemys.	Wrocł. Wlad. Kośc.
Kron. Diec. Sand.	Zap. muzeal.
Kron. Diec. Włoc.	Zap. Tow. nauk. w Toruniu
Kron. M. Pozn.	Zeit. d. Ver. Gesch. Schl.
Kron. Pow. rohat.	Zesz. nauk. UWroc. Bibliotekoz.
Kwart. hist.	
Kwart. teol.	Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne.
Mies. kośc. „Unitas”	Ateneum Kapłańskie
Mies. kośc. Archidiec. Gn. Pozn.	Bibliotekarz
Nauka pol.	Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej
Pol. sacra	Biuletyn Biblioteki Uniwersytetu
Preus. Mitt.	Marie Curie-Skłodowskiej
Prz. bibliogr. Geb.	Biuletyn Historii Sztuki i Kultury
Prz. bibl.	Comptes Rendus de la Société des
Prz. bydg.	Sciences et de Lettres de Wrocław
Prz. homil.	Exlibris
Prz. kośc.	Gazeta Kościelna
Prz. powsz.	Głos Kapłański
Prz. zach.	Gryf
Rocz. bibl.	Homo Dei
Rocz. teol.-kanon.	Kronika Diecezji Przemyskiej
Rocz. Tow. Przyj. Nauk w Pozn.	

⁹ Przy podawaniu skrótów trzymano się ustaleń L. Gorzelskiej-Dybówicz i I. Olszewskiej w pracy pt. *Skróty tytułów czasopism i wydawnictw zbiorowych wychodzących w Polsce w latach 1945—1965*, Warszawa 1966 oraz Polskiej Normy PN-65/N-01150 (*Skróty tytułów czasopism i wydawnictw zbiorowych*, Ustanowiona 2. VIII, 1965, obowiązuje w zakresie bibliografii i wydawnictw od 1. VII. 1966).

- Kronika Decezji Sandomierskiej
 Kronika Diecezji Włocławskiej
 Kronika Miasta Poznania
 Kronika Powiatu Rohatyńskiego
 Kwartalnik Historyczny
 Kwartalnik Teologiczny
 Miesięcznik Kościelny „Unitas”
 Miesięcznik Kościelny dla Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej
 Nauka Polska
 Polonia Sacra
 Preussische Mitteilungen
 Przegląd Bibliograficzny Księgarni Gebethnera i Wolffa w Warszawie
 Przegląd Biblioteczny
 Przegląd Bydgoski
 Przegląd Homiletyczny
 Przegląd Kościelny
 Przegląd Powszechny
 Przegląd Zachodni
 Roczniki Bibloteczne
 Roczniki Teologiczno-Kanoniczne
 Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu
 Ruch Muzyczny
 Silva Rerum
 Slavica Antiqua
 Sprawozdania Komisji do Badania Historii Sztuki w Polsce
 Sprawozdania Polskiej Akademii Umiejętności
 Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
 Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego
 Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka
 Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie
 Wiadomości Diecezjalne Lubelskie
 Wiadomości Kościelne (Wrocław)
 Wiadomości Urzędowe Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego
 Wrocławskie Wiadomości Kościelne
 Zapiski muzealne
 Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu
 Zeitschrift des Vereins fuer Geschichte Schlesiens
 Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, Bibliotekoznawstwo

II. BIBLIOGRAFIA

1. Informatory

1. **Chwałewik Edward:** Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie w porządku alfabetycznym według miejscowości ułożone. Wyd. 2. T. 1—2. Warszawa 1926—1927 J. Mortkowicz 8 ss. IX, nlb. 1, 490 + nlb. 4, 559, nlb. 1.

Zawiera dane o ok. 230 bibliotekach kościelnych. Obszerniejsze informacje odnoszą się do następujących bibliotek: T. 1 s. 59 bibl. klasz-

toru na Jasnej Górze w Częstochowie, s. 62 bibl. parafialna w Cmiełowie, s. 91 bibl. kościoła N.M.B. w Gdańsku, s. 101—105 bibl. kapitulna w Gnieźnie, s. 357—360 bibl. seminaryjna w Lublinie, s. 360—361 bibl. KUL, s. 463—465 bibl. klasztoru w Mogile, T. 2 s. 48—49 bibl. seminaryjna w Pelplinie, s. 58—59 bibl. katedralna w Płocku, s. 78—81 bibl. archidiecezjalna w Poznaniu, s. 184—185 bibl. seminaryjna w Sandomierzu, s. 315—317 bibl. seminaryjna w Warszawie, s. 515—516 bibl. seminaryjna we Włocławku.

2. **Demby Stefan:** Biblioteki. — Nauka pol. T. 7: 1927 s. 162—221, T. 12: 1930 s. 139—186.

3. **Kraszewski Bogusław:** Archiwa, biblioteki i muzea polskie. — Prz. bibliogr. Geb. R. 1: 1905/06 nr 8—9 s. 165—167, nr 10—11 s. 196—200.

W zestawieniu, które jest uzupełnieniem pracy H. Wildera: Polskie archiwa, biblioteki, muzea, zbiory i zbieracze, uwzględnia się biblioteki kościelne.

4. **Świerkowski Ksawery:** Przewodnik po bibliotekach Warszawy. Warszawa 1926 Gebethner i Wolff 16 ss. 61.

M. in. informacje o następujących bibl. kościelnych: Bibl. Wiedzy Religijnej św. Teresy, bibl. seminaryjna, bibl. parafii św. Michała, Bibl. Związku Młodzieży Chrześcijańskiej w Polsce.

5. **Wierzbowski Teodor:** Vadamecum. Podręcznik dla studiów archiwalnych. Wyd. 2. Lwów 1926 Książnica-Atlas 16 ss. VIII, 235.

Skorowidz ważniejszych archiwów i bibliotek polskich. Na s. 225—246 zbiory krajowe.

6. **Wilder Hieronim:** Polskie archiwa, biblioteki, muzea, zbiory i zbieracze. Ułożone według miejscowości. W: Rocznik naukowo-literacko-artystyczny na rok 1905. Warszawa 1905 s. I—XXXII.

7. **Wittig Wiktor:** Ekslibrisy bibliotek polskich. [T. 1—2]. Warszawa Druk. J. Sikorski 4. [T. 1] XVII—XVIII w., 1903, ss. 96, nlb. 2, ryc. [T. 2] XVI—XX w., 1907, ss. 97—194, nlb. 4, ryc.

Praca zawiera m. in. reprodukcje ekslibrisów bibl. kośc. oraz wzmianki historyczne o 29 bibliotekach.

2. Organizacja i działalność

a. Statuty i wskazania metodyczne

8. Biblioteka diecezjalna. — Wiad. urz. Adm. apost. Śl. R. 1: 1945/46 nr 3—4 s. 27.

9. **Fulman M[arian]:** Biblioteki parafialne. Ich potrzeba, zakładanie i prowadzenie. Warszawa 1907 Dziennik Powsz. 16 ss. 32. Wydawnictwo Dziennika Powszechnego 13.

10. **Gustaw Romuald:** Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Bibliotece Uniwersyteckiej KUL. — Roczn. bibl. R. 2: 1958 z. 3/4 s. 589—590.

11. **Gustaw Romuald:** Stan i potrzeby bibliotek kościelnych oraz program pracy na najbliższy okres. — Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1959 z. 1 s. 34—43. Summ. s. 191. Odb. 1960 8 ss. 12. Odbitki prac metodycznych 5.

12. **J. P.:** Rola biblioteki parafialnej dla uświadomienia religijnego na wsi — jako przyczynnik do akcji katolickiej. — Aten. kapł. R. 13: 1930 T. 26 s. 505—509.

13. **[Librowski Stanisław] Karliński Stanisław:** Osiem prac metodycznych Ośrodka ABMK oraz zastosowanie ich w zbiorach kościelnych. — Arch. Bibl. Muz. T. 4: 1962 s. 343—351. Summ. s. 350—351.

14. **[Librowski Stanisław, Nowodworski Witold]:** Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. — Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1959 z. 1 s. 10—17. Summ. s. 190—191.

15. **Majkowski Edmund:** Biblioteki diecezjalne i seminaryjne. W: Pamiętnik Szóstego Zjazdu Związku Zakładów Teologicznych w Poznaniu. Poznań 1931 s. 116—122. Odb. 8 ss. 7, nlb. 1.

16. **Mroczkowski Tadeusz:** Biblioteki dekanalne. — Mies. kośc. Archidiec. Gnieźn. Pozn. R. 49: 1934 s. 141—144, 316—318.

17. Potrzeba bibliotek kaznodziejskich w miastach i po dekanatach. — Prz. homil. R. 12: 1934 s. 326—330.

18. **Proński M.:** Zakładajmy biblioteki parafialne. — Gaz. kośc. R. 41: 1934 s. 291—292.

19. **Reiterowa Anna:** Biblioteka parafialna. — Homo Dei R. 17: 1948 s. 361—365.

20. Regulamin Biblioteki Parafialnej przy Katedrze w Tarnowie. Tarnów 1938 Bibl. Paraf. 16 ss. 4.

21. **Sprusiński Stanisław:** Katolicka biblioteka parafialna. — Głos kapł. R. 9: 1935 s. 387—394.

22. Statut Archiwum i Biblioteki Archidiecezji Poznańskiej. — Mies. kośc. „Unitas”. R. 4: 1912 nr 12 s. 96—97.

23. Statut Biblioteki Seminarium Diecezjalnego i Archiwum Diecezjalnego w Płocku. Płock 1928 Druk Braci Lipków 8 ss. 12.

24. Statut Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. — Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1960 z. 2 s. 5—7. Summ. s. 205. Odb. 1960 8 ss. 4. Odbitki prac metodycznych 2.

25. **Stemler Józef:** Biblioteki parafialne. Zadania, organizacja, prowadzenie. Płock 1935 Diec. Inst. Akcji Kat. 16 ss. 69.

Rec.: Bykowski L., Bibliotekarz R. 7: 1935/36 nr 8—9 s. 113; Pirożyński M., Homo Dei R. 5: 1936 s. 226—228; Ruch Katolicki R. 5: 1935 nr 11 s. 549; Wisiński Wł. T., Nowa Książka R. 3: 1936 z. 3 s. 121—122.

26. **Świerk Alfred:** Z problematyki badań nad dziejami śląskich

bibliotek klasztornych. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 13: 1963 s. 14—25.

27. **Wójcik Walenty:** Projekt statutu i regulamin biblioteki diecezjalnej (seminaryjskiej). — Arch. Bibl. Muz. T. 2: 1961 s. 177—184. Odb. 8 ss. 10. Odbitki prac metodycznych 7.

28. Zarządzenie w sprawach archiwalnych, bibliotecznych i Muzealnych. — Wrocł. Wład. kośc. R. 5—12: 1957 nr 1—2 s. 41—44.

b. Sprawozdania z działalności

29. **Jastrzębski Ambroży:** Pierwszy kurs bibliotekarski OO. Kapucynów prowincji warszawskiej. — Arch. Bibl. Muz. T. 4: 1962 s. 353—355, tabl. 1.

30. **Kumor Bolesław:** Sprawozdanie z kursu dla pracowników inwentaryzacji średniowiecznych rękopisów bibliotecznych, zorganizowanego przez Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w dniach od 4 do 8 lipca 1960 r. — Arch. Bibl. Muz. T. 2: 1961 s. 283—288, tabl. 1; Tenże: Sprawozdanie z działalności Ośrodka ABMK za rok 1960. — Tamże T. 4: 1962 s. 351—353; Toż za rok 1961. — Tamże T. 5: 1962 s. 345—347.

31. **Librowski Stanisław:** Pierwszy Zjazd Archiwistów, Bibliotekarzy i Muzeologów Kościelnych. — Aten. kapł. R. 49: 1957 T. 55 z. 2 s. 311—313.

32. **Nowodworski Witold:** Działalność Biblioteki Uniwersyteckiej KUL w zakresie reorganizacji zbiorów kościelnych. — Prz. bibl. R. 26: 1958 z. 1 s. 87—90.

33. **Nowodworski Witold:** Kurs bibliotekarski dla pracowników bibliotek kościelnych przy instytucjach diecezjalnych i zakonnych. — Prz. bibl. R. 24: 1956 z. 1 s. 82—84.

34. Półroczne sprawozdanie z działalności Biblioteki Parafialnej Przemienienia Pańskiego w Łukowie. Łuków 1935 Akcja Kat. 8 ss. nb. 3.

35. **Urban Wincenty:** Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 2: 1947 s. 465—468; Tenże: Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu. — Wiad. kośc. R. 3: 1948 nr 1/2 s. 39—43; Tenże: Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu w 1948 roku. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 3: 1948 s. 581—582; Toż. Wiad. kośc. R. 4: 1949 nr 3 s. 99—101; Tenże: Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu w latach 1949—1959. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 15: 1960 s. 265—267; Tenże: Sprawozdanie z czynności Archiwum i Muzeum Diecezjalnego oraz Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu. 1957—1958. — Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1959/1960 z. 1 s. 134—137; Toż za rok 1959. — Tamże T. 1: 1959/1960 z. 2 s. 160—164; Toż za lata 1960—1961. — Tamże T. 6: 1963 s. 265—269; Toż za rok 1963. — Tamże T. 8: 1964 s. 252—255; Świerk Alfred: Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna we Wrocławiu w latach 1960—1965. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 29: 1965 s. 645—646.

36. **Zawadzki Józef:** Sprawozdanie ze stanu bibliotek i archiwów diecezji warmińskiej. — Zap. Tow. nauk. w Toruniu T. 13: 1947 s. 103.

3. Historia bibliotek

a. Opracowania ogólne.

37. **Biesiadecki Franciszek:** Dawne biblioteki klasztorne w pow.

rohatyńskim. — Kron. Pow. rohat. R. 5: 1931 s. 1—11.

Rec.: [Budka Wl.] B-a, Prz. bibl. R. 6: 1932 s. 51.

38. **Ciesielski Augustyn:** Materiały do dziejów bibliotek w Polsce [biblioteki klasztorne cystersów]. — Roczn. bibl. R. 8: 1964 z. 3/4 s. 457—462. Res.

39. **Hoffmann Herman:** Schlesische Kirchenbüchereien. — Archiv f. schles. Kirchengeschichte Bd 4: 1939 s. 91—194.

40. **Konopka Kazimierz:** O bibliotekach w kolegiach Towarzystwa Jezusowego prowincji galicyjskiej. Kraków 1912 Druk. Czasu ss. 15.

41. **Majewski Stanisław:** O starych bibliotekach śląskich. — Silva Rerum T. 7: 1939 s. 159—166.

Majkowski Edmund: Biblioteki diecezjalne i seminaryjne = poz. 15.

42. **Mocarski Zygmunt:** Wywiezione skarby bibliotek kasztornych na Pomorzu. — Gryf R. 9: 1932/34 nr 4 s. 27—28.

43. **Prus Konstanty:** Dawne biblioteki klasztorne Górnego Śląska. — Silva Rerum 1939 z. 8 s. 193—195.

Świerk Alfred: Z problematyki badań nad dziejami śląskich bibliotek klasztornych = poz. 26.

44. **Ussas Józef:** Z dziejów grabieży i niszczeń polskiego mienia kościelnego przez Rosjan w świetle świadectw rosyjskich. — Prz. powsz. R. 53: 1936 T. 210 nr 4 (628) s. 45—66, nr 5 (629) s. 185—205.

Dotyczy głównie losów bibliotek w zaborze rosyjskim.

45. **Wisłocki Władysław Tadeusz:** Les bibliothèques monacales. W: Les

bibliothèques de Lwów. Lwów 1929 s. 65—72.

Informacje o bibliotekach klasztornych: bazylianów, bernardynów, karmelitów, dominikanów, franciszkanów, jezuitów, redemptorystów.

46. **Wyczawski Hieronim Eługeniusz**: Biblioteki parafialne w diecezji krakowskiej u schyłku XVI wieku. — Pol. sacra R. 6: 1953/1954 z. 2 s. 114—142, R. 7: 1955 z. 1 s. 27—68, z. 2 s. 159—173.

47. **Zalewski Ludwik**: Biblioteka seminarium duchownego w Lublinie i biblioteki klasztorne w diecezji lubelskiej i podlaskiej. Warszawa 1926 Wł. Łazarski 8 ss. nłb. 4, XV, 302, nłb. 2, tabl. 2.

Rec.: [Fijałek Jan], Nova Pol. sacra T. 1: 1928 s. 385—387.

48. **Zalewski Ludwik**: Biblioteki klasztorne w diecezjach lubelskiej i podlaskiej a pisma Staszica. W: Stanisław Staszic, Lublin 1926, s. 317—320. Odb. Lublin 1926, Drukarnia Państwowa 8° ss. 14.

b. Poszczególne biblioteki

Bydgoszcz

49. **Kantak Kamil**: Dar Grzegorza Kościanka dla biblioteki bernardynów bydgoskich. W: Na Dziesięciolecie Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy. Bydgoszcz 1931 s. 75—82, tabl. 3.

50. **Klein Jan**: Biblioteka bernardynów w Bydgoszczy. W: Na Dziesięciolecie Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy. Bydgoszcz 1931 s. 66—74, tabl. 2.

51. **Malewski Zygmunt**: Bibliotheca Bernardina. — Prz. bydg. R. 4: 1936 nr 3/4 s. 53—66.

Rec.: Korpalowa F., Silva Rerum 1939 z. 6 s. 147—148.

52. **Pohorecki Feliks**: O dwóch bydgoskich zbiorach [bibl. bernardynów i bibl. gimnazjum klaszeczny]. W: Na Dziesięciolecie Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy. Bydgoszcz 1931 s. 83—90.

53. **Sarnowska Klara**: Bibliotheca Bernardina. W: Z życia i pracy bydgoskiej księżnicy. Księga pamiątkowa Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy 1903—1963. Bydgoszcz 1965 s. 69—79.

Cieszyn

54. **Galicz Jan**: Biblioteka polska teologów wrocławskich w Olomuńcu i Widnawie. Przyczynek do dziejów ruchu narodowego na Śląsku. Cieszyn 1934. Dziedzictwo bł. Jana Sarkandra 16 ss. 48, ilustr.

55. **Trombała Franciszek**: Na 60-lecie „Dziedzictwa bł. Jana Sarkandra”. Szkic jego prac i wysiłków w latach 1923—1933. Cieszyn 1934. Dziedzictwo bł. Jana Sarkandra 16 ss. 86.

Powstanie i historia biblioteki.

Rec.: [Popiołek F.] F. P., Roczn. Tow. Przyj. Nauk na Śląsku R. 4: 1934 s. 306—307.

Częstochowa

Chwalewik Edward Zbiory polskie. Zob. nr 1.

56. **Paszkiewicz Marian**: Biblioteka Jasnogórska. W: Wystawa książki polskiej oraz regionalizmu Częstochowy i okolicy. Częstochowa 1934 s. 28—31. Odb. [Częstochowa 1934] Druk. Słowa Częstochowskiego 16 ss. nłb. 6; Toż 1936.

57. **Sawicka Stanisława**: Nieznany krakowski rękopis iluminowany

z początku XVI wieku. W: *Studia Renesansowe*. [T.] 2. Wrocław 1937 s. 5—90, tabl. 1, ilustr., Sod. Res. Missale romanum przechowywano na Jasnej Górze.

Cmielów

Chwalewik Edward. Zbiory polskie. Zob. nr 1.

Dobre Miasto

58. **Reczyński Kazimierz:** Biblioteka kolegiacka w Dobrym Mieście. Olsztyn 1947 Inst. Mazurski 16 ss. 10, nrb. 1. Komunikat Działu Informacji Naukowej. Seria Sztuki i Kultury nr 2.

Gdańsk

Chwalewik Edward. Zbiory polskie. Zob. nr 1.

59. **Guenther Otto:** Aus der Geschichte und dem Inhalt der Bibliothek der Danziger Marienkirche. — *Preus. Mitt.* Jg 20: 1921 s. 10—15.

60. **Guenther Otto:** Die Handschriften der Kirchenbibliothek von St. Marien in Danzig. Mit einer Einleitung ueber die Geschichte dieser Bibliothek. Danzig 1921 A. W. Kafemann 8 ss. VII, 671, tabl. 9. Katalog der Danziger Stadtbibliothek Bd 5.

Gniezno

Chwalewik Edward. Zbiory polskie. Zob. nr 1.

61. **Formanowicz Leon:** Biblioteka Kapitulna w Gnieźnie. W: *Biblioteki wielkopolskie i pomorskie*. Poznań 1929 s. 153—168, tabl. 4. Odb. 8 ss. 18, tabl. 4.

62. **Obertyński Zdzisław:** Pontificale arcybiskupa lwowskiego Jana

Rzeszowskiego w Bibliotece Kapitulnej w Gnieźnie. Lwów 1930. Ossolineum 4° ss. XIII, 357, tabl. 11.

Rec.: **Jarosławiecka - Gąsiorowska M.**, *Prz. Hist. Szt. R.* 2: 1930/31 s. 157—158; **Bednarski S.**, *Prz. powsz. R.* 49: 1932 T. 194 s. 114; **Gębarowicz M.**, *Coll. Theol. R.* 13: 1932 s. 142—146; **Pastuszka J.**, *Aten. kapl. R.* 8: 1932 T. 29 s. 304—305; **Schramm P. E.**, *Hist. Zeit.* Bd 149: 1934 s. 619—620.

63. **Przywecka-Samecka Maria:** Z dziejów najstarszych pomieszczeń bibliotecznych w Polsce. Biblioteka Kapitulna w Gnieźnie. — *Zesz. nauk. UW.* Ser. A nr 38: 1962. Bibliotekozn. z. 3 s. 5—27, ilustr. Zsf.

64. **Trzeński Tadeusz:** Miniatury w antyfonarzu katedry Gnieźnieńskiej. — *Prz. hist. R.* 4: 1907 z. 2 s. 191—204, z. 3 s. 297—309, tabl. 6. Odb. Warszawa 1907 Druk. W. Łazarski 8° ss. 32, tabl. 6.

Kazimierz Biskupi

65. **Dobrzyńska-Rybiecka [Ludwika]:** Dwie wielkopolskie biblioteki klasztorne bernardynów w Kazimierzu Biskupim i reformatów w Woźnikach. — *Zap. muzeal. Z.* 2—3: 1917/1918 s. 3—29, tabl. 1, ilustr.

Kłodzko

66. **Rother C[arl]:** Ueber die Bibliotheken des ehemaligen Minoriten — und Franziskanerkloster zu Glatz. Glatz 1923 8° ss. 23.

Kraków

67. **Bednarski Stanisław:** Biblioteka J. K. Szaniawskiego. Kraków

1929 Druk. Prz. Powszechnego 8 ss. 33, tabl. 2.

Księgozbiór Szaniawskiego w bibl. jezuitów krakowskich.

68. **Dawid Pierre**: Biblioteka w-karłuszów w katedrze krakowskiej. — Prz. bibl. R. 5: 1931 z. 2—4 s. 137—148. Odb. Kraków 1932 Druk W. L. Anczyc 8 ss. 16.

Historia bibl. od r. 1454 oraz publikacja inwentarza Macieja z Szydłowa kanonika krakowskiego z r. 1498.

69. **Grudziński Kajetan**: Najstarsze zabytki rękopiśmienne języka polskiego w zbiorach bernardyńskich (do połowy XVI w.). — Arch. Bibl. Muz. R. 4: 1962 s. 357—462. Summ.

Biblioteka Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie.

70. **Kaczmarek Kazimierz**: Rewizja bibliotek klasztorów krakowskich w roku 1810. — Prz. bibl. T. 2: 1909 s. 182—190.

71. **Rozmyślenia dominikańskie**. T. 1. Wyd. i opr. Karol Górski i Wł. Kuraszkiewicz. Wrocław 1965. Zakł. Narod. im. Ossol., 4° ss. XLI, 244, nlb. 1, tabl. 8+95, nlb. 1. Biblioteka Pisarzy Polskich. Seria A. nr 3.

Rękopis znajduje się w bibliotece karmelitanek bosych w Krakowie.

72. **Vetulani Adam**: Krakowska biblioteka katedralna w świetle swego inwentarza z roku 1210. — Slav. antiqua T. 4: 1953 s. 163—192. Res. Odb. 4 ss. 30.

73. **Vetulani Adam**: Pomniki średniowiecznej literatury prawnej w Ms. 89 Krakowskie Kapituły Katedralnej. — Spraw. Wr. TN R. 5: 1950 z. 2 dodatek 2 s. 1—21. Odb.: Wrocław 1950 8° ss. 21.

Kraśnik

74. **Zalewski Ludwik**: Biblioteka ks. ks. Kanoników Regularnych Laterańskich w Kraśniku. — Wiad. diec. lub. R. 4: 1922 s. 34—46, s. 74—87. Odb. Lublin 1922 Druk. J. Pietrzykowski 8 ss. 37.

Historia biblioteki w latach 1468—1880.

Legnica

75. **Szwejkowska Helena**: Z dziejów biblioteki kościoła św. Piotra i Pawła w Legnicy jako księżnicy miejskiej i szkolnej. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 18: 1963 nr 2 s. 141—150. Zsf.

Lubiń

76. **Ostrowski Józefat**: Biblioteka klasztoru benedyktynów w Lubińcu. W: Biblioteki wielkopolskie i pomorskie. Poznań 1929 s. 167—190, tabl. 3. Odb. 8 ss. nlb. 4, 24, tabl. 3.

Lublin

Chwalewik Edward. Zbiory polskie. Zob. nr 1.

77. **Dzierzkowska Danuta**: Biblioteka Główna Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. 1918—1939. — Arch. Bibl. Muz. T. 8: 1964 s. 187—243. Summ. Nadb.

78. **Gustaw Romuald, Nowodworski Witold**: Dwadzieścia lat Biblioteki Uniwersyteckiej KUL (1939—1959). — Arch. Bibl. Muz. T. 1: 1960 z. 2 s. 132—160. Summ. s. 207. Nadb.

79. **Izdebska Janina**: Biblioteki klasztorne Lublina [do XIX w. włącznie]. — Biul. Bibl. UMCS. R. 4: 1956 nr 3 s. 1—11.

80. **Styś Stanisław**: Biblioteka Teologiczna Kolegium Ojców Jezuitów Bobolanum. — Bibliotekarz R. 13: 1946 nr 8/9 s. 186—187.

81. **Szeliga-Szeligowska E[milia]**: Biblioteka uniwersytecka KUL w Lublinie. — Prz. bibl. R. 8: 1934 z. 2 s. 113—115.

82. **Zalewski Ludwik**: Biblioteka bernardynów w Lublinie. — Wiad. diec. lub. R. 4: 1922 s. 140—152.

Zalewski Ludwik: Biblioteka seminarium duchownego w Lublinie... = poz. 47.

Lwów

Wisłocki Władysław Tadeusz: Les bibliothèques monacales = poz. 45.

83. **Zubrzycki Jan Sas**: Antyfonarz w klasztorze P.P. Benedyktynów we Lwowie. — Exlibris T. 5: 1924 s. 36—37.

Lask

84. **Rybus Henryk**: Biblioteka kolegiaty laskiej. Łódź 1939 Archiwum Diecezjalne 8 ss. 23.

Łąki

85. **Piszczy Edmund**: Biblioteka klasztoru oo. reformatów w Łąkach na Pomorzu. — Arch. Bibl. Muz. T. 2: 1961 s. 207—226. Summ. Odb. 8 ss. 20.

Łowicz

86. **Mocarski Zygmunt**: Ekslibris łowicki oo. Bernardynów, jego właściciel. — Ekslibrisy toruńskie. (Urywek). Z niewydanego rękopisu przygotował do druku po śmierci autora Stanisław Lisowski. Toruń 1947 Druk. „Wiedza” 8 ss. 49, nlb. 1.

Łuków

Półroczne sprawozdanie z działalności Biblioteki Parafialnej Przemienienia Pańskiego w Łukowie = poz. 34.

Mogila

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

87. **[Dembowska] - Wodzinowska Maria**: Biblioteka ojców Cystersów w Mogile. — Prz. bibl. R. 14: 1946 s. 117—119.

Nysa

88. **Głombiowski Karol**: Biblioteka franciszkanów w Nysie w świetle inwentarza z roku 1678. W: Kocowski Bronisław, Głombiowski Karol, Burbianka Marta: Z dziejów książki na Śląsku. Wrocław 1953 s. 77—146. Odb. Wrocław 1953 Bibl. Uniwersytecka 8 ss. 74.

Streszcz.: Spraw. Wr. TN T. 6: 1951, s. 23—26.

Pelplin

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

89. **Glema Tadeusz**: Biblioteka biskupstwa chełmińskiego w Pelplinie. W: Biblioteki wielkopolskie i pomorskie. Poznań 1929 s. 289—294.

90. **Liedtke Antoni**: Biblia Gutenberga w Pelplinie. Toruń 1936. Tow. Bibliofilów im. Lelewela 4 ss. 41, nlb. 2, tabl. 2.

Rec.: Mikulski T., Ruch lit., R. 11: 1936 s. 127—128; Mocarski Z., Zap. Tow. nauk. w Toruniu R. 10: 1936 s. 59—60.

91. **Liedtke Antoni**: Biblioteka Seminarium Duchownego w Pel-

plinie. — Zap. Tow. nauk. w Toruniu T. 13: 1947 s. 89—92.

Płock

92. **Brzuski Henryk**: Poświęcenie Biblioteki Seminarnej i Archiwum Diecezjalnego w Płocku. — Aten. kapł. R. 14: 1928 T. 22 z. 1 s. 107—108.

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

Statut Biblioteki Seminarium Płockiego = poz. 23.

93. **Vetulani Adam**: Biblioteka katedralna płocka jako pomnik średniowiecznej kultury prawniczej. — Spraw. PTPN T. 68: 1963 s. 79—80.

94. **Żebrowski Tadeusz**: Biblioteka Seminarium Duchownego w Płocku. W: Towarzystwo Naukowe Płockie. Szkice i materiały. Płock 1957 s. 227—230.

Poznań

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

95. **Majkowski Edmund**: Biblioteka Archidiecezjalna. W: Biblioteki wielkopolskie i pomorskie. Poznań 1929 s. 3—13. Odb. 8 ss. 13, tabl. 2.

96. **Majkowski Edmund**: Materiały do dziejów biblioteki Zygmunta Augusta. Książki przechowywane w Bibliotece Archidiecezjalnej w Poznaniu. Poznań 1928. Tow. Bibliofilów 4 ss. nlb. 5, nlb. 2, tabl. 8.

Statut Archiwum i Biblioteki Poznańskiej = poz. 22.

97. **Wojtkowski Andrzej**: Biblioteki kościołów poznańskich w r. 1781. — Kron. M. Pozn. R. 15: 1937 nr 2 s. 172—176. Nadb.

Przemysł

98. **[Federkiewicz Jakub]**: [Biblioteka kapituły przemyskiej obrządku łacińskiego]. Kron. Diec. Przemys. T. 12: 1912 nr 7—8 s. 234—242, nr 10 s. 330—340, nr 11 s. 357—67, nr 12 s. 406—418.

Rywałd

99. **Mańkowski Alfons**: Biblioteka pokapucyńska w Rywałdzie. — Zap. Tow. nauk. w Toruniu T. 8: 1929/1931 nr 8 s. 225—262, nr 9—10 s. 269—280.

Sambor

100. **Barwiński Eugeniusz**: Biblioteka klasztoru OO. Bernardynów w Samborze. — Kwart. hist. R. 32: 1918 s. 140—141.

Sandomierz

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

101. **Rokoszyński Józef**: Stare druki przechowywane w Bibliotece Seminarnej w Sandomierzu. — Kwart. teol. R. : 1902 z. 3—4 s. 1—6.

102. **Szweykowski Zygmunt**: Nie spodziewane zasoby sandomierskie. — S.S. Szarzyński — Ruch muz. R. 3: 1959 nr 14 s. 17—21, ilustr.

Muzykalia biblioteki benedyktynek sandomierskich.

103. **Wójcik Walenty**: Archiwum i Biblioteka Kapitulna w Sandomierzu. — Arch. Bibl. Muz. T. 7: 1963 s. 5—41. Summ. Nadb.

104. **Wójcik Walenty**: Włączenie zbiorów poklasztornych do Biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu. — Arch. Bibl. Muz.

T. 1: 1960 z. 2 s. 50—65. Summ. s. 206.

Tarnopol

105. **Konopka K[azimierz]**: Rewindykacja biblioteki jezuickiej w Tarnopolu. Odb. *Silva Rerum* T. 4: 1928 s. 187—188. Odb. Kraków 1930 Tow. Miłośników Książki 16 ss. 7, nlb. 1.

Trzebnica

106. **Semkowicz Władysław**: Kalendarz trzebnicki z pierwszej połowy XIII w. — *Spraw. PAU* R. 35: 1930 nr 7 s. 7—11.

107. **Szwejkowska Helena**: Biblioteka klasztoru cysterek w Trzebnicy. Wrocław 1955 Państw. Wydawn. Nauk. 8 ss. 104, tabl. 19. Res., Sod., Inhalt. Wrocławskie Tow. Nauk. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 1.

Streszcz.: *Spraw. Wr. TN T.J* 7: 1952 s. 6—8.

108. **Szwejkowska H[elena]**: Rękopisy trzebnickie pod względem językowym. Sprawozdanie z dotychczasowych wyników badań nad polskimi rękopisami trzebnickimi z XVII w. — *Prz. zach. R.* 5: 1949 nr 7—8 s. 107—110.

Tyńiec

109. **Estreicher Stanisław**: Biblioteka tyńska w wieku XVI. Streszczenie. — *Spraw. PAU*. T. 20: 1915 nr 3 s. 5.

Warszawa

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

110. **Kwiatkowski Władysław**: Biblioteka Archidiecezjalna przy Seminarium św. Jana w Warszawie. — *Wiad. archidiec. warsz. R.* 28: 1938 s. 214—227. Odb. 8 ss. 16.

111. **Malej Witold**: Biblioteka Archidiecezjalna w Warszawie — *Arch. Bibl. Muz. T.* 2: 1961 s. 294—297.

Rec.: *Ussas Bronisław* *Metody: Z dziejów Akademii Duchownej w Warszawie*. — *Tamże* T. 5: 1962 s. 369—372.

112. **Mossakowski Stanisław**: Księgozbiór architekta Tylmana z Gamberan [w bibl. kapucynów warszawskich]. *Komunikat*. — *Biul. Bibl. Jag. R.* 13: 1961 nr 2 s. 25—32.

113. **Rewski Zbigniew**: Wspomnienie o bibliotece Tylmana z Gamberan [w klasztorze oo. kapucynów w Warszawie]. — *Biul. Hist. Szt. R.* 10: 1948 s. 354—356.

Włocławek

114. **Chodyński Stanisław**: Biblioteka Kapituły Włocławskiej. Uzupełnił rozdziałem o katalogach i wydał Stanisław Librowski. — *Kron. Diec. Włocł. R.* 43: 1949 nr 9—12 s. 173—280. R. 44: 1950 nr 1—2 s. 33—66. Odb. 8 ss. 130, nlb. 1. Monum. Hist. Dioec. Vladislaviensis 26.

Rec.: *Urban W.*, *Aten. kapł. R.* 42: 1950 T. 53 s. 79.

Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Zob. nr 1.

Wojnicz

115. **Szymański Józef**: Archiwum i biblioteka parafialna w Wojniczu. — *Arch. Bibl. Muz. T.* 2: 1961 s. 167—176. Summ.

Woźniki

Dobrzyńska-Rybicka [Ludwika]: Dwie wielkopolskie biblioteki klasztorne = poz. 65.

Wrocław

116. **Burbianka Marta**: Inwentarz wrocławskiej biblioteki przy kościele św. Bernardyna z 1657 roku. W: Kocowski Bronisław, Głombowski Karol, Burbianka Marta: Z dziejów książki na Śląsku. Wrocław 1953 s. 29—76. Odb. Wrocław 1953 Bibl. Uniwersytecka 8 ss. 52.

Streszcz.: Spraw. Wr. TN T. 6: 1951 s. 26—27.

117. **Fliegel Maria**: Die Dombibliothek zu Breslau im ausgehenden Mittelalter. — Zejt. d. Ver. Gesch. Schl. Bd 53: 1919 s. 84—133. Odb. Breslau 1919 R. Nischkovsky 8° ss. 62.

Historia biblioteki, katalog z r. 1615.

118. **Jungnitz J[oseph]**: Die Breslauer Dombibliothek. Breslau 1908 8° ss. 16.

119. **Rokoszy Józef**: Rękopis pt. „Gottifredi Pantheon” z 1335 r. z sandomierskiej biblioteki kapitulnej. — Spraw. Kom. do Bad. Hist. Szt. T. 9: 1915 szp. 234—237.

120. **Rombowski Aleksander**: J. S. Bandtkiego karta biblioteczna. — Zesz. nauk. UW. Ser. A nr 4: 1956 Bibliotecz. z. 2 s. 3—62, tabl. 7. Res., Zsf. Nadb.

Z treści: Praca Bandtkiego w Bibliotece Bernardynów we Wrocławiu; s. 30—41; J. S. Bandtkie: Kurze Geschichte der Bibliothek zu St. Bernardin in der Neustadt.

Urban Wincenty: Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitułna we Wrocławiu = poz. 35.

121. **Urban Wincenty**: Najstarszy benedykcyjnal w Bibliotece Kapitułnej we Wrocławiu. Streszczenie. — Spraw. Wr. TN. Seria A. T. 15: 1960 s. 20.

122. **Woronzak Jerzy**: Skarga umierającego. Ze studiów nad rękopisem nr 2 Biblioteki Kapitułnej we Wrocławiu. — Śl. Kwart. hist. Sobótka R. 3: 1948 s. 314—354. Odb. Wrocław 1949 8° ss. 44, tabl. 3.

Rec.: Mikulski T., Zesz. wroc. R. 3: 1949 nr 1—2 s. 154—155.

123. **Woronzak Jerzy**: Teksty polskie w rękopisie nr 43 Biblioteki Kapitułnej we Wrocławiu z połowy XV wieku. Wrocław 1956 Wrocł. Tow. Nauk. 8° ss. 158, nlb. 1, tabl. 3. Prace Wrocł. Tow. Nauk. Seria A nr 55.

Zamość

124. **Stopniak Franciszek**: Historia biblioteki kolegiackiej w Zamościu. — Roczn. teol.-kan. T. 7: 1960 z. 4 s. 103—108.

Zebrzydowice

125. **Nieć Julian**: Biblioteka kościoła parafialnego w Zebrzydowicach k. Krakowa. — Prz. bibl. R. 13: 1939 z. 1 s. 28—29.

Zagan

126. **Jalosiński Aleksander**: Historia czeka na swoich odkrywców. — Bibliotekarz R. 25: 1958 nr 9 s. 276—279.

127. **Świerk Alfred**: Średniowieczna biblioteka klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Zaganu. Wrocław 1965 Zakł. Narod. im. Ossol. 8 ss. 178, nlb. 2, tabl. 8. Bibliogr., sum., Zsf. Wrocł. Tow. Nauk. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze T. 8.

Streszcz.: Spraw. Wr. TN T. 18: 1963 s. 20—22.

Zarnowiec

128. **Sawicka Stanisława:** Rękopis iluminowany z XVIII wieku. W: *Studia Pomorskie*. T. 1. Wrocław 1957 s. 263—332, tabl. 1, ilustr., Res. Sod.

Antyfonarz z lat 1622—1624 przechowywany w bibl. klasztoru benedyktynek w Żarnowcu.

Zółkiew

129. **Mayer Józef:** O książkach z daru Reginy Zółkiewskiej, Jana Zółkiewskiego i Teofilii Sobieskiej w księgozbiorze kościoła parafialnego w Zółkwi — *Prz. bibl. R. Z.* 1933 z. 4 s. 163—171.

Żytomierz

130. **Szukiewicz Maciej:** Biblioteka Seminarium Duchownego w Żytomierzu. — *Spraw. Kom. do Bad. Hist. Szt.* T. 9: 1915 szp. 217.

4. Katalogi i inwentarze

Gdańsk

Guenther Otto: Die Handschriften der Kirchenbibliothek von St. Marien in Danzig = poz. 60.

131. **Guenther Otto:** Die musikalischen Handschriften der Stadtbibliothek und der ihrer Verwaltung befindlichen Kirchenbibliotheken von St. Katharinen und St. Johann in Danzig. Danzig 1911 L. Saunier 8 ss. VI, nlb. 2, 188. Katalog der Danziger Stadtbibliothek Bd 4.

Gniezno

132. **Formanowicz Leon:** Katalog druków polskich XVI wieku. Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie.

Poznań 1930 Druk. Rolnicza 8 ss. 115, tabl. 5.

Rec.: **Wierczyński Stefan:** Nowy cenny przyczynek do kultury wielkopolskiej. — *Kur. pozn. R.* 9: 1930 nr 502 s. 8; *Pol. Gaz. Introlig. R.* 3: 1930 nr 10 s. 153; **Wojciechowska M. M. W.:** Najstarsza biblioteka wielkopolska. — *Tęcza R.* 5: 1931 z. 7.

133. **Formanowicz Leon:** Katalog inkunabułów Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie. Z. 1. Poznań 1939 Autor Druk. Rolnicza 4 ss. 96, nlb. 2, tabl. 15.

Rec.: **Kawecka-Gryczowa Alodia,** *Silva Rerum T.* 7: 1939 s. 182—183.

134. **Sawicka Stanisława:** Inkunabuły graficzne odnalezione w zbiorach Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie. — *Biul. Hist. Szt. R.* 3: 1934/1935 s. 299—305.

135. **Trzebiński Tadeusz:** Biblioteka Seminarium Duchownego w Gnieźnie. Katalog rękopisów aż do roku 1725. Poznań 1909 Księg. św. Wojciecha 8 ss. nlb. 4, 80.

136. **Trzebiński Tadeusz:** Katalog rękopisów Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie aż do początku wieku XVI. — *Rocz. TPN w Pozn. R.* 35: 1910 s. 169—320. Odb. Poznań 1910. Druk. Dzień. Poznańskiego 8 ss. nlb. 2, XVI, 136, tabl. 7.

137. **Trzebiński Tadeusz**, [**Lisiecki Arkadiusz**] A. L.: Katalog rękopisów Biblioteki seminaryjnej w Gnieźnie aż do XVI wieku włącznie. — *Prz. kośc. T.* 6: 1904 s. 214—228, 282—306. Odb. Poznań 1904 Księg. św. Wojciecha 8 ss. 42.

Kielce

138. **Zdanowski Józef:** Iluminowane rękopisy księgozbiorów kapi-

tularza katedralnego i seminarium duchownego w Kielcach oraz kościoła parafialnego w Miechowie. Kielce 1929 Druk. św. Józefa ss. 57, tabl. 40.

Kraków

David Pierre: Biblioteka wika-
riuszów w katedrze krakowskiej =
poz. 68.

139. **Gadacz Kornel:** Katalog rękopisów bibliotecznych prowincji krakowskiej oo. kapucynów. — Arch. Bibl. Muz. T. 7: 1963 s. 95—272. Summ. Odb. 8 ss. 178.

140. **Kopera Feliks,** Lepszy Leonard: Iluminowane rękopisy księgozbiorów oo. dominikanów i oo. karmelitów w Krakowie. Kraków 1926 Pol. Akad. Umiejęt. 4 ss. 85, nlb. 3. Zabytki Sztuki w Polsce T. 2.

141. **Piekarski Kazimierz:** Inwentarz inkunabułów bibliotek polskich. Seria pierwsza zebrana przez... Kraków 1925. Koło Bibliotekarzy Pol. 8 ss. 42. Prace Biblioteczne Krak. Koła Bibliotekarzy Polskich I.

Uwzględniono inkunabuly nast. bibl. kośc.: augustianów w Krakowie, kamedułów na Bielanych pod Krakowem, kanoników regularnych przy kościele Bożego Ciała w Krakowie, franciszkanów we Lwowie, karmelitów trzewickowych we Lwowie i Krakowie, katedry we Lwowie i kościoła św. Marka w Krakowie.

Lublin

142. **Kumor Bolesław:** Katalog Mikrofilmów Ośrodka ABMK przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Nr 1: Mikrofilmy „Ecclesiastica” nabyte przez Ośrodek ABMK

w Bibliotece Narodowej w Warszawie. — Arch. Bibl. Muz. T. 6: 1963 s. 67—153. Summ.

Lwów

143. **Gordynskij Jaroslav:** Rękopisy biblioteki monastyrja sv. Onufrija CSVV u Lvovi. Żovkva 1927 wyd. CSVV 8 ss. nlb. 2, 114.

144. **[Piekarski Kazimeirz] K. P.:** Inkunabuly i druki polskie XV wieku w bibliotece oo. franciszkanów we Lwowie. — Silva Rerum T. 3: 1927 z. 2 s. 22—23. Odb. Marginalia VII s. 19—26.

145. **[Piekarski Kazimierz] K. P.:** Inkunabuly i polonika XVI wieku, w Bibliotece Katedralnej we Lwowie. — Silva Rerum T. 3: 1927 z. 5 s. 69—72. Odb. Marginalia IX s. 11—23.

Piekarski Kazimierz: Inwentarz inkunabułów bibliotek polskich = poz. 144.

Miechów

Zdanowski Józef: Iluminowane rękopisy księgozbiorów kapitułarza katedralnego i seminarium duchownego w Kielcach oraz kościoła parafialnego w Miechowie = poz. 138.

Mogiła

146. **Kowalski Gerard:** Katalog inkunabułów biblioteki opactwa mogińskiego oraz katalog inkunabułów biblioteki klasztoru cysterskiego w Szczyrzycu. Kraków 1915 Akademia Umiejęt. 8 ss. XIII. nlb. 3, 162, tabl. 2.

147. **[Piekarski Kazimierz] K. P.:** Polonika XVI wieku w bibliotece opactwa mogińskiego. — Silva Re-

rum T. 3: 1927 z. 3 s. 36—37. Odb. Marginalia VIII s. 13—21.

148. **Piekarski Kazimierz**: Uwagi i uzupełnienia do katalogu inkunabułów mogińskich. — *Exlibris* T. 5: 1924 s. 57—64. Odb. Kraków 1924 Druk. Narodowa 4 ss. 10, nrb. 2.

Nysa

Głombowski Karol: Biblioteka franciszkanów w Nysie w świetle swego inwentarza z r. 1678 = poz. 88.

Poznań

149. **Kantak Emil**: Spis książek z XV wieku księżnicy seminarium duchownego w Poznaniu. Część pierwsza. Poznań 1921 Druk. Dziennika Poznańskiego 8 ss. 117.

Strony 1—48 są nadbitką z *Rocz. Tow. Przyj. Poznań*. T. 45: 1918. s. 1—48.

150. **Lisiecki Arkadiusz**: Katalog rękopisów biblioteki Seminarium w Poznaniu aż do końca XV wieku włącznie. — *Prz. kośc.* T. 7: 1905 s. 283—296, T. 8: 1905 s. 47—56, nr 2 s. 119—127. Odb. Poznań 1905 8 ss. 31.

151. **Miaskowski Kazimierz**: Z biblioteki seminarium duchownego w Poznaniu. — *Prz. kośc.* T. 6: 1904 s. 124—139, T. 11: 1907 s. 50—57.

Przemysł

[**Federkiewicz Jakub**]: [Biblioteka kapituły przemyskiej obrządku łacińskiego] = poz. 98.

Rywałd

Mańkowski Alfons: Biblioteka pokapucyńska w Rywałdzie = poz. 99.

152. **Piekarski Kazimierz**: Biblioteka klasztoru Duchaków Sandomierskich w roku 1652. — *Silva Rerum* T. 3: 1937 z. 6—7 s. 103—106. Odb. Marginalia X. Kraków 1927 Druk. W. L. Anczyz i Sp. 16 s. 36—42.

153. **Świerczek W[endelin]**: Kancelonały sandomierskich Panien Benedyktynek. — *Kron. Diec. Sand.* R. 51: 1958 nr 4 s. 123—127, nr 7/8 s. 240—243, nr 10 s. 307—310.

W bibliotece Sem. Duchownego w Sandomierzu.

154. **Świerczek Wendelin**: Katalog rękopiśmiennych zabytków muzycznych Biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu. — *Arch. Bibl. Muz.* T. 10: 1965 s. 223—278. *Summ.* Odb. 8 ss. 56.

Jest to nowa redakcja pracy pt. *Rękopiśmienne zabytki dawnej muzyki w Bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu*, drukowanej odcinkami w *Kronice Diecezji Sandomierskiej* R. 52—55: 1959—1962.

155. **Wójcik Walenty**: Cenniejsze rękopisy Biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu. — *Arch. Bibl. Muz.* T. 4: 1962 s. 259—330. *Summ.*

Stary Sącz

156. **Bazielić Wiktor**: Resztki biblioteki franciszkanów starosądeckich. — *Rocz. bibl.* R. 3: 1939 z. 1—2 s. 225—246. *Res.* s. 361—362, *Zsf.* s. 376—377.

157. **Bazielić Wiktor**: Resztki biblioteki parafialnej w Starym Sączu. — *Rocz. bibl.* R. 6: 1962 z. 3—4 s. 147—170. *Zsf.*, rez. *Nadb.*

Szczyrzyc

Kowalski Gerard: Katalog inkunaułów biblioteki opactwa mogi-

skiego oraz katalog inkunabułów biblioteki klasztoru cysterskiego w Szczyrzycu = poz. 146.

158. **[Piekarski Kazimierz] K. P.:** Polonika XVI wieku w bibliotece opactwa w Szczyrzycu. — *Silva Rerum* T. 3: 1927 z. 4 s. 54. Odb. Marginalia VIII s. 21—24.

Świecie

159. **Czaplewski P[aweł]:** Ważniejsze rękopisy poklasztorne biblioteki w Świeciu. — *Zap. Tow. Nauk w Toruniu* T. 4: 1917 s. 55—56.

160. **Kantak Kamil:** Fara i biblioteka farna w Świeciu. — *Zap. Tow. nauk w Toruniu* T. 4: 1917/1919 nr 7 s. 165—171.

Trzebnica

Szwejkowska Helena: Biblioteka klasztoru cysterek w Trzebnicy = poz. 108.

Włocławek

Chodyński Stanisław: Biblioteka Kapituły Włocławskiej = poz. 114.

Wrocław

Burbianka Marta: Inwentarz wrocławskiej biblioteki... = poz. 116.

Fliegel Maria: Die Dombibliothek zu Breslau = poz. 117.

161. **Urban Wincenty:** Inkunabuly Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu. — *C. r. Soc. Sc. Wrocl. Vol.* 10: 1955 s. 25.

162. **Urban Wincenty:** Rękopisy liturgiczne Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu. — *Arch. Bibl. Muz.* T. 6: 1963 s. 155—190. Summ. Odb. 8 ss. 36.

163. **Urban Wincenty:** Rękopisy skryptyczne i egzegetyczne w Zbiorach Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu. — *Arch. Bibl. Muz.* T. 9: 1964 s. 21—36. Summ. Odb. 8 ss. 16.

164. **Urban Wincenty:** Średniowieczne rękopisy Biblioteki Kapitulnej we Wrocławiu. — *Aten. kapł. R.* 41: 1949 T. 50 z. 3 s. 279—281.